

Footprint 2024 H1 en reductiedoelstellingen CO2 periode 2020-2025 De Heer land en water BV.

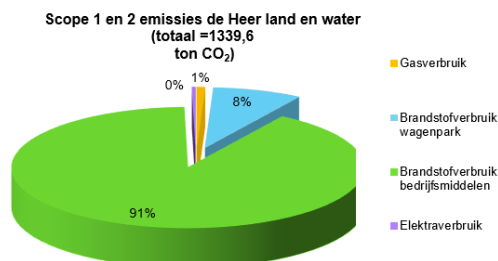
Energiebeleid

De CO₂-Prestatieladder is hét duurzaamheidsinstrument van Nederland dat bedrijven en overheden helpt bij het reduceren van CO₂ en kosten. Binnen de bedrijfsvoering, in projecten én in de keten. De Ladder wordt als CO₂-managementsysteem, als aanbestedingsinstrument en voor handhaving gebruikt.

De Heer land en water is gecertificeerd op trede 5 van de CO₂-Prestatieladder. De Heer land en water wil de uitstoot van CO₂ en het verbruik van schaarse middelen ten gevolge van de productie en de levering van haar producten verminderen.

Informatie over huidige CO2 uitstoot

Om dit te realiseren wordt ieder half jaar de CO₂ footprint berekend. Dit inzicht in CO₂-uitstoot maakt het mogelijk om effectieve doelstellingen op te stellen. In 2024 H1 is in totaal 1339,6 ton CO₂ uitgestoten, waarvan 1335,1 ton in scope 1 en 4,5 ton in scope 2. Onderstaand de grafiek met de CO₂ footprint van 2024 H1

Nieuwe CO2 Reductiedoelstelling voor periode 2020-2025.

Om de uitstoot te reduceren, is de volgende CO₂-reductiedoelstelling opgesteld:

CO₂-reductiedoelstellingen De Heer land en water*

De Heer land en water stoot in 2020-2024 7,5 % minder CO₂ uit (6,5 % scope 1 & 1% scope 2).

De Heer land en water stoot in 2020-2024 4 % minder CO₂ uit in scope 3 emissies

Deze doelstelling is gerelateerd aan het aantal draaiuren, de behaalde omzet of het aantal FTE. Uit de vorige periode blijkt dat het aantal draaiuren het beste de voortgang kan weergeven. Het referentiejaar wordt gesteld op 2018.

CO₂-reductiedoelstellingen De Heer land en water*

De Heer land en water stoot in 2020-2024 in 10 % van de projecten de afzet van bermgras ook te doen bij biologische agrariërs met betrekking tot de ketenanalyse bermgras (deze doelstelling is verder uitgebreid in de doelstelling van de nieuwe keten analyse Groenafval

***In 2025 wordt 60 procent van het groenafval nuttig toegepast voor verwerking.
In 2025 wordt het groenafval aantoonbaar binnen een straal van 50 kilometer vanaf de projectlocatie afgevoerd***

Deze doelstelling is gebaseerd op de ketenanalyses **

CO₂-reductiemaatregelen

Een aantal van de maatregelen waar we vanaf dit jaar verder mee aan de slag gaan, zijn de volgende:

- Door middel van toolboxen over het nieuwe draaien en het nieuwe rijden proberen wij zowel onze chauffeurs als die van de onderaannemers bewust te maken van hun activiteiten
- Cursus het nieuwe rijden opnieuw aanbieden aan collega's
- Personeel stimuleren te carpoolen en materieel op werklocatie te laten staan (het nieuwe stallen)
- Onderzoek doen naar alternatieve brandstoffen (waterstof) en energie
- Verder onderzoek naar aanschaf elektrisch gereedschap. Veel elektrisch gereedschap is al aangeschaft maar verder onderzoek blijft belangrijk.
- Nieuw registratiesystemen om het brandstofverbruik inzichtelijk te maken – dit gaan wij verder uitwerken ook met betrekking tot de nieuwbouw
- Gebruik HVO diesel verder uitbreiden
- Energieneutraal bouwen bij nieuwbouw bedrijfspand

De doelstelling voor de nieuwe periode van 5 jaar is lager dan de vorige periode omdat niet helemaal duidelijk is wat de snelheid is van het invoeren van de maatregelen, maar ook omdat diverse reductiemaatregelen al ingevoerd zijn zodat daarop geen reductie meer te verwachten is. Als blijkt dat de doelstellingen te laag zijn ingeschat dan zal de doelstelling tussentijds worden bijgesteld naar boven. Uit de berekening van de footprint vanaf 2019 en nu ook in 2023 en H1-2024 blijkt in relatie tot de draaiuren dat een toepassing van HVO diesel een positieve impuls is voor een daling van de CO₂ uitstoot. Dit zal verder ook zichtbaar worden in de berekeningen van het kalenderjaar 2023 en H1-2024

Voortgang / trend

De relatieve voortgang van de CO₂-reductiedoelstellingen voor scope 1 en 2 zijn voor H1-2024 hieronder vermeld in een overzicht. De relatieve voortgang wordt gemeten aan het aantal gemotoriseerde draaiuren. Voor 2020 en daarna zijn nieuwe doelstellingen vastgesteld zoals hierboven reeds vermeld.

Voortgang CO2 uitstoot

Scope 1	2018	2019_1	2019	2020_1	2020	2021_1	2021	2022_1	2022	2023_1	2023_2	2024_1
Gasverbruik	16,3	7,56	15,72	15,70	17,10	17,10	18,00	12,50	18,70	9,50	15,80	10,20
Aspen		13,95	19,58	7,00	24,60	9,00	16,50	1,50	37,60	12,20	38,10	13,70
Brandstofverbruik wagenpark (diesel)	143,88	100,64	239,28	104,40	232,40	100,20	261,10	104,20	257,6	118,30	272,60	100,10
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen (LPG)	4,02	5	10,24	10,80	25,80	10,80	19,70	7,10	15,00	1,60	17,50	9,90
Brandstofverbruik wagenpark (benzine)	62,85	25,38	41,89	3,60	13,10	13,40	25,80	0,20	0,50	7,40	3,80	5,80
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen (diesel)	2846,65	1113,64	2.287,40	751,00	2.114,10	1049,50	2.413,00	1.086,50	2.723,30	1.194,80	2.554,80	1.118,30
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen (diesel HVD20)		120,71	289,37	218,70	227,70	134,50	278,60	153,20	312,30	133,90	274,80	43,10
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen (diesel HVD50)									19,70	29,20	34,90	-
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen (diesel HVD100)										3,00	10,5	23,70
Brandstofverbruik bedrijfsmiddelen (benzine)	124,32	4,59	11,58	6,20	16,40	7,20	16,50	8,80	18,00	6,30	20,90	10,20
Scope 2	3098,02	1991,47	2.914,06	1.117,40	2.671,40	1.341,70	3.050,00	1.374,00	3.402,70	1.516,10	3.251,80	1.335,00
Elektriciteit (Grijze)	24,22	5,34	16,00	5,30	5,40	5,60	6,00	2,50	13,30	2,70	10,90	4,50
Elektriciteit (Groene)												
TOTAAL:	3122,24	1996,81	2.930,06	1.122,70	2.676,80	1.347,30	3.056,00	1.376,50	3.416,00	1.518,80	3.262,70	1.339,50

Kerngetal (gemotiseerd) Draaiuren materieel	153.750,00	59.726,00	163.588,00	75.328,00	168.846,00	87.493,00	194.839,00	92.038,00	212.629,00	93.085,00	228.642,00	89.914,00
Relatieve CO2 uitstoot:	0,020	0,0234	0,0179	0,0149	0,0169	0,0164	0,0167	0,0160	0,0161	0,02	0,01	0,01
Relatieve CO2 uitstoot in draaiuren %:	100,0%	15,2%	88,2%	73,4%	78,1%	75,8%	77,2%	73,6%	79,1%	80,3%	70,3%	73,4%
Kerngetal Omzet (in miljoenen)	19,4	5,4	16,7	5,5	19,7	7,5	23,5	9,7	30,2	10,3	32,7	15,2
Relatieve CO2 uitstoot:	160,94	258,67	175,45	204,13	135,88	179,64	130,04	141,91	113,11	147,5	99,8	88,1
Relatieve CO2 uitstoot in omzet %:	100,0%	160,7%	109,0%	126,8%	84,4%	111,6%	80,8%	88,2%	70,3%	91,6%	62,0%	54,8%
Kerngetal FTE	115,7	115,7	104	102,8	102,8	102,8	111,1	111,1	135	149	135	145
Relatieve CO2 uitstoot	26,93	12,07	28,17	10,92	26,04	13,11	27,51	12,38	25,30	10,19	24,17	9,24
Relatieve CO2 uitstoot in FTE %:	100%	45%	104%	40,5%	36%	49%	102%	46%	94%	38%	90%	34%
Verwachting	100%	98,5%	98,5%	97%	97%	95,5%	95,5%	94%	94%	94%	94%	94%

Projecten met gunningsvoordeel

Projectnr.	Projectnaam	Uitstoot ton CO2/ H1-2024
18005	Haarlemmermeer gras en water (6531 u)	97,3
20001	Gelderland onderhoud Vallei & Veluwe (4497 u)	67,0
18105	Amsterdam Nieuw-West (4426)	66,0
19010	Amsterdam Noord (3237)	48,2
21082	Gouda gras en water (4237)	63,1
24014	Leiden groen P1 Noord (109)	1,6
24030	Leiden groen P2 Centrum (160)	2,4

De totalen zijn gerelateerd aan het aantal draaiuren voor het project in de verslagperiode ten opzichte van het haljaartotaal draaiuren (89.914) en gerelateerd aan het haljaartotaal van de totale CO2 uitstoot (1339,6)

Effectieve CO2-reductiemaatregelen

In de afgelopen periode zijn er al diverse maatregelen effectief geweest voor de reductie van de CO2 uitstoot

- Cursussen het nieuwe rijden
- HVO-brandstof
- Groene stroom
- Investeren in duurzamer wagenpark (euro 6)
- Aspen
- Lichtsensoren in de kantine
- Controle bandenspanning vrachtauto's
- Start met elektrisch/accu handgereedschap en verder volgen aan de hand van de stand van de techniek

Scope 3

Ook binnen de keten heeft de Heer land en water zich ingezet om CO2 te reduceren. Zo is er onder andere in het inkoopbeleid een paragraaf opgenomen waarin staat dat leveranciers verplicht kunnen

Datum publicatie: 22-11-2024

worden gesteld om hun emissie stromen door te geven. Daarnaast probeert de Heer land en water alle projecten die zij aannemen zo efficiënt mogelijk in te richten zodat er geen onnodig transport plaatsvindt. Wij gaan graag in gesprek met onze leveranciers en opdrachtgevers om te zien hoe we de CO2 uitstoot van onze werkzaamheden zoveel mogelijk kunnen beperken. Bij het kiezen van leveranciers kijken wij ook naar hun CO2 beleid en de reisafstand tot onze projecten.

Top 5 Scope 3 emissies

1. Categorie:	Aangekochte goederen en diensten materieel	3322 ton CO2
2. Categorie	Aangekochte goederen en diensten onderaannemers	1866 ton CO2
3. Categorie	Productieafval	849 ton CO2
4. Categorie:	Aangekochte goederen en diensten Overig	233 ton CO2
5. Categorie:	Downstream transport en distributie	48 ton CO2

Omdat wij het ook belangrijk vinden dat er minder CO2 wordt uitgestoten in onze keten van werken proberen wij ook onze leveranciers en onderaannemers te stimuleren om CO2 te reduceren. Dit doen wij met de volgende maatregelen:

- Stimuleren inzetten van zuinigere machines onderaannemers/leveranciers
- Inkoopbeleid wordt verscherpt; erop toezien dat leveranciers hun gegevens aanleveren
- In kaart brengen van het verbruik op de projecten en in de keten
- Toolbox 'het nieuwe rijden' aanbieden aan onderaannemers op langlopende projecten

De Heer land en water heeft in de afgelopen jaren vele projecten uitgevoerd waarbij afval is vrijgekomen. Binnen De Heer land en water wordt groenafval onderscheiden in de volgende categorieën:

- Bermmaaisel;
- Blad;
- Groenafval;
- Gemengd groenafval;
- Gras;
- Hooirollen;
- Rietpollen
- Slootvuil.

Er wordt in de huidige situatie nauwelijks gekeken naar een zinvolle invulling van de verwerking van het afval, hiervoor wordt binnen deze ketenanalyse de Ladder van Lansink als basis genomen.

Binnen de ladder van Lansink staat preventie van afval bovenaan, gevolgd door een zo hoogwaardig mogelijk hergebruik. Wanneer dit niet mogelijk blijkt wordt achtereenvolgens gekeken naar verbranding, sorteren en lozen. Waarbij de laatste twee absoluut niet gewenst zijn.

Het streven binnen deze ketenanalyse is dan ook om zo hoog mogelijk op de ladder van Lansink te handelen. Echter, preventie lijkt geen realistische optie. Het werk van De Heer land en water creëert nu eenmaal groenafval. Daardoor is hergebruik een goede optie. Zo kan groenafval nuttig toegepast worden. In de huidige situatie wordt hier niet of nauwelijks naar gekeken. Groenafval kan nuttig toegepast worden als grondstof voor bijvoorbeeld een bodemverbeteraar. Deze worden gebruikt om de structuur in de bodem van de grond te verbeteren en daar waar mogelijk de vruchtbaarheid van de grond te verhogen. Een tweede realistische kans is het toepassen van het groenafval direct op het project waar het vrijkomt, dus directe toepassing als bodemverbeteraar op locatie. Hierdoor is transport niet benodigd.

Het nuttig toepassing van groenafval bij de verwerker door middel van energie is tevens een optie. Groenafval dat niet als compost verwerkt kan worden, wordt toegepast als brandstof.

Processtappen in de keten groenafval

Om de ketenanalyse tot een goed einde te kunnen brengen wordt het volgende actieplan doorgevoerd:

Projecten en afvalstromen

De Heer land en water heeft op dit moment enkele projecten lopen met gunningsvoordeel. Het is belangrijk om niet alleen onze eigen activiteiten maar ook die van onze onderaannemers zo efficiënt mogelijk uit te laten voeren met zo min mogelijk energieverpilling.

CO₂-reductie kan bereikt worden door het nuttig toepassing van groenafval bij de verwerking. Hierbij kan gedacht worden aan de volgende manieren: bodem- bedekker en verbeteraar, en biomassa in vergistingsinstallaties, palletkachels en centrales.

Wij streven er naar om in gesprek te gaan met de afvalverwerkers over de wijze van verwerking. We zoeken naar samenwerking om tot een nuttige toepassing van groenafval te komen. Hierdoor kan de CO₂-reductie inzichtelijk gemaakt worden. Voor de berekening van deze CO₂-reductie wordt de rekentool van RVO (Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland) gebruikt, met als referentie de Europese parameters voor elektriciteit en warmte opwekking met fossiele brandstoffen. In onderstaande tabel wordt de huidige situatie weergegeven:

Voortgang Ketenanalyses

In de ketenanalyse bermgras en afzetstromen 2021 zijn de afvalstromen van 2020 als volgt weergegeven

2020	Ton product	Ton CO₂	Percentage
Groenafval	22415,25	4097,92	100
Groenafval reeds nuttig toegepast (CO ₂ -reductie)	5242	456,56	23,4
Groenafval niet nuttig toegepast	17172,25	3641,36	76,6

Met betrekking tot de gegevens van de afvalstromen van 2021 ziet bovenstaande tabel er als volgt uit

2021	Ton product	Ton CO₂	Percentage
Groenafval	18139,59	2262,82	100
Groenafval reeds nuttig toegepast (CO ₂ -reductie)	3807	331,21	21
Groenafval niet nuttig toegepast	14332,59	1931,61	79

Met betrekking tot de gegevens van de afvalstromen van 2022 ziet bovenstaande tabel er als volgt uit

2022	Ton product	Ton CO₂	Percentage
Groenafval	16474,16 *	2579,73 **	100 * / 100 **
Groenafval reeds nuttig toegepast (CO ₂ -reductie)	2636,14	229,35	16 / 9
Groenafval niet nuttig toegepast	13838,02	2350,38	84 / 91

Naast deze nuttige toepassing zijn er certificaten ontvangen van den Ouden en Indaver waarin de CO₂ equivalenten staan vermeld door het verwerken van het bermmaaisel en slootafval. Bij den Ouden 174,9 ton en bij Indaver 244 ton. Totaal dus 418,9 ton CO₂ eq.

2023	Ton product	Ton CO₂	Percentage
Groenafval	18773,66 *	2682,41 **	100 * / 100 **
Groenafval reeds nuttig toegepast (CO ₂ -reductie)	3692,00	321,20	20 / 12
Groenafval niet nuttig toegepast	14889,43	2361,21	80 / 88

Naast deze nuttige toepassing zijn er certificaten ontvangen van den Ouden en Indaver waarin de CO2 equivalenten staan vermeld door het verwerken van het bermmaaisel en slootafval. Bij den Ouden 153,4 ton en bij Indaver 336 ton. Totaal dus 489,4 ton CO2 eq.

Er werd in 2020 76,6 procent niet (inzichtelijk) nuttig toegepast. In 2021 is dit percentage 79. In 2022 is dit 84 %. En voor 2023 is dit 80 %

Dit komt met name omdat er gewerkt wordt met meerdere verwerkers en hier nog geen afspraken over zijn. Het is een belangrijke actie om deze afspraken te gaan maken. De voortgang in de ketenanalyse met betrekking tot het nuttig afzetten moet meer aandacht krijgen. Echter het is wel afhankelijk van weeromstandigheden (hoeveelheid en kwaliteit van het bermgras) Een vergelijk is dan niet altijd even makkelijk te maken.

Verder is er contact geweest met Indaver inzake de ontwikkelingen op het gebied van afval verwerking conform de ladder van Lansink. Welke initiatieven worden er bij Indaver ontwikkeld om met afval en afvalstromen circulair om te gaan. Uit de contacten is gebleken dat Indaver diverse zaken in ontwikkeling heeft met andere partijen maar daar op dit moment geen nadere info kan verspreiden in verband met diverse openstaande punten voor het al dan niet slagen van de proeven die nu uitgewerkt worden. Hierbij valt onder andere te denken aan hergebruik van gras tot vezels.

Met betrekking tot de transportkilometers is bij de afvalverwerker den Ouden het aantal ritten en kilometers (2022) ten opzichte van de stortlocaties beoordeeld. Het gemiddeld aantal km per rit is 78,6 km. Hiermee is de doelstelling voor 2022 gehaald.

Met betrekking tot de transportkilometers is bij de afvalverwerker den Ouden het aantal ritten en kilometers (2023) ten opzichte van de stortlocaties beoordeeld. Het gemiddeld aantal km per rit is 78,4km. Hiermee is de doelstelling voor 2023 niet gehaald

Bij de ketenanalyse kapitaalgoederen en leveranciers zijn de ketenpartners opnieuw aangeschreven en is hier contact mee geweest om hun footprint aan te leveren. Niet alle ketenpartners hebben dit reeds gedaan. Een voortgang in deze ketenanalyse is nog niet aan te geven. Met de ketenpartners zal in de komende periode (in 2024) afstemming plaatsvinden over de verdere ontwikkelingen en voortgang met betrekking tot de inventarisatie van de uitstoot binnen de ketenpartners, ook in hun inkoopproces

Individuele bijdrage

Wij vragen aan jou als medewerker ook een individuele bijdrage te leveren aan de reductie van de CO₂-uitstoot. Enkele mogelijkheden om bij te dragen:

- Alle chauffeurs hebben de praktijkopleiding 'Het Nieuwe Rijden' gevolgd. Jij kan als chauffeur ontzettend veel bijdragen aan het reduceren van ons brandstofverbruik door bewust te rijden en te anticiperen op het verkeer. Dit scheelt ook in de onderhoudskosten.
- We vragen je om wekelijks onderhoud uit te voeren aan het materieel, waardoor het materieel minder brandstof verbruikt dan bij onregelmatig onderhoud.
- Wanneer je samen met een collega naar een project moet probeer dan zoveel mogelijk samen te rijden.

Wij vragen van iedere medewerker mee te denken om onze CO₂-uitstoot nog verder te verlagen. Zo zetten we ons samen in om onze CO₂-reductiedoelstelling te behalen. Heb je zelf een idee? Laat graag van je horen! Je kunt je idee indienen bij Kees Jonker